

EXPUNERE DE MOTIVE

În ultimii ani, România se confruntă cu probleme demografice extrem de mari. Fenomene precum scăderea natalității, emigrarea și creșterea speranței de viață sunt des întâlnite inclusiv la nivel european, însă un lucru este cert: măsuri pentru combaterea efectelor generate de problemele demografice trebuie găsite și trebuie găsite imediat!

La nivel european au fost luate o serie de măsuri privind stoparea acestor fenomene și încurajarea familiilor spre a avea copii, oferind o varietate de soluții sau metode prin care fiecare țară a răspuns acestei probleme.

Femeile și bărbații sunt afectați diferit de întemeierea unei familii, aceasta este o realitate. Pe lângă diferențele biologice, segmentele precum concediul de maternitate/paternitate, (re)insertia în câmpul muncii, nivelul diferit al veniturilor, dar și al specificității fiecărei profesii sunt probleme cu care părinții trebuie să se descurce în primii ani de viață ai copiilor, asta pe lângă îngrijirea propriu-zisă a acestora. Inegalitatea de gen este din ce în ce mai mare odată cu apariția primului copil. În 2015, rata medie de ocupare în rândul femeilor cu un copil sub 6 ani era cu 8,8 % mai mică decât cea a femeilor fără copii.¹

Conform tuturor studiilor efectuate la nivel european, cea mai mare atenție acordată de statele membre este cu privire la segmentul de vârstă 0 – 3 ani, perioadă critică atât pentru noile familii, precum și pentru fiecare membru în parte. În 25 de state membre, cererea de locuri în structuri de îngrijire a copiilor este mai mare decât oferta disponibilă, mai ales pentru copiii în vârstă de sub 3 ani.

Educația timpurie este una din soluțiile gestionate de majoritatea statelor europene care finanțează, cu ajutorul taxelor la nivel local, dar și al suportului părinților sistemele de creșe sau centrele de îngrijire zilnică. Franța, Germania, Italia, Polonia, Suedia,

¹ Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor, *O inițiativă pentru sprijinirea echilibrului dintre viața profesională și cea privată a părinților și îngrijitorilor care lucrează*, (http://www.cdep.ro/pls/legis/legis_pck.lista_mof?idp=26901), 2017, pg. 3;

Austria, Danemarca, Grecia, Ungaria, Irlanda, Letonia, Olanda, Norvegia și Portugalia² sunt doar o parte din țările în care educația timpurie este foarte dezvoltată și în care s-au găsit metode de co-finanțare între instituțiile publice și părinți, firme și ONG-uri astfel încât să răspundă realităților și nevoilor proaspeților părinți.

Este un lucru demonstrat științific faptul că 60% din structurile neuronale ale copilului se formează până în 3 ani³.

Astfel, în țări precum Franța, Germania, Italia și Polonia⁴ educația timpurie are la bază aptitudini de comunicare, dezvoltarea resurselor personale ale fiecărui copil, jocurile, odihna și alimentația. Scopul final este îngrijirea celor mici în timpul orelor de lucru ale părinților/ îngrijitorilor, asta în timp ce personalul specializat (educatorul/ educatoarea specializată, medicul și asistentul/ asistenta medicală) asigură socializarea în aceste grupuri, dar și dezvoltarea capacității de învățare a copiilor prin jocuri.

Alte măsuri cu privire la stimularea creșterii ratei natalității se regăsesc în țări precum Bulgaria, Franța, Olanda, Polonia și Suedia. În Olanda, centrele de zi de îngrijire a copiilor între 6 săptămâni și 4 ani sunt finanțate majoritar de stat, având un program care răspunde nevoilor părinților, respectiv de la 6.00 a.m. până la 18.00 sau 20.00 p.m. Polonia a adoptat un set de măsuri fiscale cu privire la reducerea taxelor pentru familiile care au unul sau mai mulți copii. Suedia și-a extins sistemul de îngrijire publică și a adaptat programul acestora nevoilor părinților, respectiv de la 6.00 a.m. la 18.30 p.m. Bulgaria a adoptat în Strategia națională cu privire la creșterea natalității o prevedere în sensul flexibilității de angajare, respectiv adoptarea programelor part – time și a programului de lucru mai scurt ulterior finalizării concediului de maternitate. Franța a adoptat același tip de program flexibil (part – time și/ sau program redus), dar și

² Departamentul de Studii Parlamentare și Politici UE, *Politici de creștere a populației la nivel european și în unele state membre UE*, Noiembrie 2015;

³ Unicef, *Copilul meu este o persoană importantă, Elemente practice de psihologie a copilului pentru părinți. De la naștere la școală* (http://www.unicef.ro/wp-content/uploads/Copilul-meu-este-o-persoana-importanta_2016.pdf), pg. 37;

⁴ Departamentul de Studii Parlamentare și Politici UE, *Aspecte privind organizarea și funcționarea creșelor publice în unele state membre UE*, Octombrie 2015;

deschiderea creșelor în interiorul companiilor private ca măsură de încurajare și de siguranță pentru proprii angajați.⁵

Printre prevederile enumerate de Comisia Europeană în cadrul Inițiativei pentru sprijinirea echilibrului dintre viața profesională și cea privată, cea mai importantă este “*abordarea deficiențelor la nivelul structurilor dedicate serviciilor de îngrijire și să elimine contrastimulentele economice care descurajează munca în cazul celui de-al doilea aducător de venituri*”⁶. De asemenea, adaptarea programelor flexibile de lucru și cu timp redus, precum și asigurarea spațiilor de alăptare la locul de muncă sunt elemente de o importanță vitală regăsite în aceste prevederi.

În ceea ce privește România, creșele de stat sunt pur și simplu insuficiente având în vedere cererea foarte mare, mai ales în centrele urbane mari. În ceea ce privește creșele private, acestea sunt puține și foarte scumpe, depășind de multe ori posibilitățile financiare ale părinților. Astfel, conform Eurostat, nu este de mirare, din păcate, faptul că doar 3% din copiii României ajung în creșele de stat, la nivel european, media fiind de 26%⁷. Lipsa infrastructurii necesare (număr insuficient al creșelor și grădinițelor) este unul din motivele pentru care unul sau ambii părinți renunță la locul de muncă pentru a avea grijă de copil/ copii. Mai mult, fenomenul pensionărilor anticipate este unul care are potențial de a deveni îngrijorător: atunci când părinții își întemeiază o familie și se întorc ulterior la serviciu dar nu își permit să angajeze o bonă sau să achite serviciile unor creșe/grădinițe private pentru că nu au încredere sau sunt prea scumpe, cel mai adesea apelează la bunici pentru îngrijirea celor mici.

La nivelul anului 2017, în sectorul bugetar din România erau 1.199.145 de angajați, dintre care 504.000 în administrația publică centrală și alți 695.145 în administrația locală⁸. Totodată, conform ultimelor date oficiale oferite de instituțiile publice din România, la nivelul anului 2017, din totalul numărului de angajați în sistemul

⁵ Departamentul de Studii Parlamentare și Politici UE, *Politici de creștere a populației la nivel european și în unele state membre UE*, Noiembrie 2015;

⁶ Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor, *O inițiativă pentru sprijinirea echilibrului dintre viața profesională și cea privată a părinților și îngrijitorilor care lucrează*, (http://www.cdep.ro/pls/legis/legis_pck.lista_mof?idp=26901), 2017, pg. 5;

⁷ <https://www.digi24.ro/stiri/actualitate/social/romania-ocupa-ultimul-loc-in-ue-la-numarul-de-copii-din-crese-653407>;

⁸ <http://www.mfinante.gov.ro/salariati.html?pagina=domenii>;

public, 2891 de persoane aduseseră în atenția conducerii starea de graviditate, 2860 se aflau în concediu de maternitate/ paternitate, 9719 persoane se aflau în concediu de creștere a copilului până la 2 ani, respectiv până la 3 ani în cazul copilului cu handicap și 48.108 persoane au declarat că au în creștere copii până la vârsta de 6 ani⁹. Totodată, la nivel național, conform Centrului Național de Statistică Informatică în Sănătate Publică, la nivelul trimestrului I din 2019 erau un număr de 68.526 de gravide în evidența medicilor de familie, un număr ușor crescut față de 66.609 în trimestrul I din anul 2018. Mai mult, la finalul anului 2018 fuseseră raportate 69.498 de gravide, în timp ce în anul 2017 fuseseră 68.591¹⁰.

Conform Institutului Național de Statistică, la nivelul anului 2018 erau 4.443.588 de copii între 0 și 19 ani. Dintre aceștia, 818.596 de copii cu vârste între 0 și 3 ani și 645.266 cu vârste cuprinse între 4 și 6 ani.

Având în vedere toate cele de mai sus, este lesne de înțeles faptul că România trebuie să adopte un set de măsuri care să răspundă nevoilor reale ale părinților, dar care să se ralieze și cerințelor la nivel european. Problemele demografice generate de fenomene precum scăderea natalității, emigrarea, îmbătrânirea populației, dar și nesiguranța financiară și a unui loc de muncă trebuie să fie tratate ca prioritate în următorii ani, așa cum reiese foarte clar și din documentele și analizele efectuate la nivel european, acolo unde România este parte.

Organizarea de servicii pentru îngrijirea și educarea timpurie a copiilor propriilor angajați în instituțiile publice din România, finanțate parțial sau integral de la bugetul de stat, precum și întreprinderile cu capital majoritar sau integral de stat este una din soluțiile statului român pentru a răspunde problemei scăderii natalității din România.

O astfel de măsură este benefică din mai multe puncte de vedere. Astfel, vorbim despre posibilitatea întoarcerii mai rapide a angajaților în activitate, precum și despre siguranța locului de muncă și a unui venit clar, mai ales în rândul femeilor care nu vor mai avea temerea (re)integrării în câmpul muncii dacă optează pentru acest lucru. Un alt element important este siguranța și apropierea copiilor față de părinți, eliminând stresul aferent traficului din București și orele petrecute de acasă la creșa/ grădinița copilului/

⁹ http://www.cdep.ro/pls/parlam/interpelari2015_detalii?idi=52604&idl=1;

¹⁰ http://www.cdep.ro/pls/parlam/interpelari2015_detalii?idi=57853&idl=1;

copiilor, apoi spre serviciu și reluarea acestui traseu la finalizarea programul de lucru. Asigurarea unei infrastructuri (creșe și grădinițe la îndemână) părinților și siguranța financiară nu îi vor mai pune pe aceștia să aleagă între conturarea unei cariere și obținerea unui venit sigur, amânând astfel venirea pe lume a unui copil și realizarea acestui țel familial la momentul considerat potrivit fără a lua în calcul cu precădere segmentul financiar.

Acest tip de proiect este susținut și în rândul sistemului privat din România, acolo unde deja există exemple de succes cu privire la persoanele juridice care înființează creșe și/ sau grădinițe pentru copiii angajaților proprii.

În perspectivă, pe lângă proiectele punctuale care să încurajeze creșterea natalității, România va trebui să acorde o prioritate cu privire la finanțarea segmentului creșterii ratei natalității. În prezent, țara noastră nu are un segment aferent bugetului în care să se finanțeze strict proiecte/ strategii sau planuri cu privire la creșterea natalității, asta în timp ce alte țări precum Polonia (0,9% din PIB), Germania (3,3% din PIB), Franța (3,4% din PIB) și Danemarca (3,9% din PIB) acordă deja finanțări substanțiale acestui segment.

Având în vedere argumentele prezentate mai sus, înaintăm Parlamentului României, spre dezbatere și adoptare, prezenta propunere legislativă.

INIȚIATOR

Mara – Daniela CALISTA – Deputat PNL

Nr. Crt.	DEPUTAT	SEMNATURA
2.	VEXLER SILVIU - MIN.	
3.	OTESANU ANIELA	
4.	POP ANDREI	
	LUNGU TUDORITA	
	IONITA ANOONETA	
	Raetli Aidin	
	Adriano Softa	
	ROMAN FEORIKO	
	Fodor Angelica	
	Petru Florin Nicolae	
	Cristina Jansusti	
	CSEP EVA ANDREA	
	POP RADEL TUDOR	
	Simonele Briguorom	